

# SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na doma se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopno petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativno reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

## V Ljubljani 3. sept.

Včeraj ob 6. popoldne so imeli ljubljanski ustavoverci v kazini shod volilcev. Prišlo je okolo 130 e. kr. uradnikov in penzionistov in kacic 20 drugih ljudi, in postavili so mladega dr. Adolf Schaffer-ja za svojega kandidata pri volitvi ljubljanskega mesta v državni zbor. Dr. Schaffer je bil kandidat „mlajših“ ustavakov, ki so čestilci Prusije; zato je zmagal pri poskušnem glasovanju nad dr. Supanom, katerega so baje „starejši“ ustavaki od početka hoteli kandidirati. „Ustavoverna stranka z vlado na čelu“ kakor „Tagblatt“ pravi, bode torej delala za volitev Schafferjevo, vsi e. kr. uradniki bodo poklicani in komandirani, naj ga volit grede. Ali pa bode tudi izvoljen, to je drugo vprašanje, ako mi narodnjaki resno hočemo in ako se najde toliko patrijotizma, delavnosti in premaganja samega sebe v nas Slovencih, kolikor bi tu trebalo.

Ah, domoljuba srce zaboli, če vidi kako je tu v Ljubljani. „Bela“ Ljubljana naših narodnih pesni, središče naše slovenske domovine, zibel našega narodnega razvoja, mesto, ki je po ogromni večini prebivalstva slovensko, — kje bi že lahko bilo in kje je! Ljubljana bi bila že lahko tam, kjer je češka Praga; na tanko take razmere so bile in so nekoliko še pri nas v Ljubljani, kakor so v Pragi bile prej. In res se je že kazalo, da bode Ljubljana napredovala v narodnem obziru isto tako, kakor je Praga. Imeli smo narodni mestni zbor, zmagovali smo pri volitvah. A prišel je nesrečni človek v našo stranko, prišlo je v našo slovensko stranko hinavstvo, tiste proklete „gnojne vile“ dr. Costove, so nam razbile narodno večino v Ljubljani in greh se je kopicil na greh, dosti netrdnih meščanov smo izgubili, šlo je rakov pot in nevspešnost, hiranje in neugodnost so se ugnezdile v narodna društva povsod. Ah, nesrečni gnojno-vilež, da bi te Germanija, ko je v svojem vrtu plevel plela, ne bila nikdar izrovala in nam preko plota vrgla, da si se v nesrečnem našem vrtu prijel in koreninice zasadi!

In vendar! — kljubu vsem neugodnostim še pojde, še zmagamo, ako se upremo. Dobro je, da so nemškutarji tacega kandidata postavili, kakor je Schaffer, on nij nevaren. Samo trebalo bi, da mu mi boljšega nasproti postavimo, moža, ki ima pri obražencih simpatije. Volitev je tajna, morda bode mnogi, ki si prej nij upal za narodnjaká glasovati, oddal mu zdaj glas, ako pravega nasproti postavite, to se ve, v socialnem stanju in izobraženju nemškutarju ravnovažnega; če ne boljšega, znanejšega itd. Prave in naporene agitacije še nikoli nij bilo, poskusimo jo vendar, in zmagamo. Stvari so se mnogo na bolje obrnile in s tr-

govinsko zbornico dobomo precej novih glasov. Tudi uradniki ne bodo vsi proti nam.

Naj meščanje, ki niso na čelu ali v najožji zvezi z eno ali drugo razpornih narodnih strank, naj volilci sami iz sebe inicijativo poprimajo! Narodnjak naj bo voljen, da le ustavak ne bo, — to bodi naše geslo. Ali se pa bodo mogli neki gospodje toliko premagati, da tega ne bodo podirali?

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

#### V Ljubljani 3. septembra.

V Pragi praznujejo duhovniki devetsto-letnico ustanovitve praške biskupije. Čehi niso nič zavzeti za to slavnost, katera jih opominja na krute čine nemških oznanjevalcev vere. Škof Keteler iz Majnce, bivši husarski oficir, je tudi prišel v Prago in v fanatičnem govoru verne pridušil za boj za katoliško cerkev in papeža. Med drugim je emfatično klical: „Vi, katolški možje, mladeniči in žene! ne dajte si iz srca iztrgati puške nazadovke (Hinterlader) katoliške vere. Ohranite si katoliško vero! Varnujte se pred lažnjivimi besedami onih, ki vam hote vero kaliti. Kaj vse se zdaj ne dela iz vednosti! Vsa vednost se mora pričeti s spoznanjem boga; sedanja pa hodi narobe pote. Ohranite si puške nazadovke katoliške vere, vi Čehi-Slovani, za svojo domovino, kajti le potem je bodete resnično ljubili.“

Hrvatski finančni odbor je rešil I. točko proračuna za 1.1873. Nameravano povikšanje plač za stanovanja iz dispozicijskega fonda nij bilo privoljeno.

### Vnanje države.

Srbskej vladi je vložilo 1. sept. pet društev ponudbo za delanje srbske železnice, in sicer eno prusko-rusko, eno francosko, dve angleški in eno rusko.

Knez Milan se na Dunaji vrlo dobro počuti in je izrazil svoje veselje zaradi tako sijajnega sprejema že večkrat. Ostal bo kake dni več na Dunaji, kakor je bilo določeno.

Voditelji francoske konservativne stranke se bodo po počitnicah narodne skupščine dogovarjali tikoma ustavnega načrta. — Thiers se je te dni v Luzernu slovesno sprejel, in je izrekel nado, da se republika obdrži.

V seji 31. avgusta španjskih kortesov se je izrekel Salmeron odločno proti amnestiji upornikov; Orenson predlog se je tedaj s 119 proti 42 zavrgel. Minister notranjih zadev je predlagal potem zopet postaviti od leta 1822, po kateri so vsi možje od 20. do 35. leta zavezani k vojaški službi. — Karlitovska junta, kateri je naložena politična organizacija, je sklenila zopet upejljavo inkvizicije. Tistih 120 dobrovoljcev in 30 huzarjev, ki so branili fort Biana, se je po junaškem boju udalo. Karlisti so fort s petrolejem zažgali.

Nemška vlada je, kakor smo že poročali, fuldskega škofa Kötta obsodila na 400 tolarjev ali na 3 mesece zapora. Ta človek pa je prav po judovsko skop: rajši bo sedel tri mesece, nego da bi plačal 400 tolarjev.

## Dopisi.

### Iz Gradca 31. avg. [Izv. dop.]

Tukajšna „Tagespost“ se mnogo bavi sedanji čas z bojem, katerega bijeti stranki med Slovenci; rada bi odobravalala delovanje „mladih“, svobodomiselnih, ali vendar se boji še marsičesa, česar jej gotovo tudi „mladi“ ne bodo mogli rešiti po volji. Pravo ima v tem, da trdi, da med svobodomiselnimi in klerikalnimi kompromis nij mogoč; kajti Slovencem in Slovanom najprva mora biti briga, da pospešujemo omiko narodovo, da i kmetsko ljudstvo doseže znanja, kolikor gale more, da bo vredno in spretno napredku. Pita med drugimi tudi, bodo li svobodnjaki v državnem zboru pogumni dovolj, da spoznajo, da utrakvizem v srednjih šolah je „pedagogičen monstium“. Gotovo pripoznavajo to vsi oni poslanci, katerim je pri srei blagor naroda, kateri se borijo za napredek, in upamo zato, da rešijo to pitanje po pravih načelih, katera nam kažejo Nemci sami, n. pr. Schmidt (Gymnasialpaedagogik) Schrader (Erziehung und Unterricht) i drugi pedagogi nemški. Ako prečita „Tagespost“ i ova dela, gotovo bode razvidela, da bodo Slovenci delali v duhu prave, pametne pedagogike, ako bodo zahtevali slovenski učni jezik. Bode jej li to po godu, more misliti si vsak sam, a napredek, to nam mora biti geslo, in zato smo prepričani, da bodo delali svobodomiselni poslanci gotovo le za napredek naroda na vse strani, posebno pa pričakujemo, da se bo i v deželnem zboru zopet razpravljalo vprašanje plače ljudskih učiteljev, da ne bomo doživeli več žalostne dogodbe, da slovenski učitelji in med temi vneti narodnjaki, zapuščajjo svojo slovensko domovino, ker jim nij mogoče delati za napredek in omiko zaradi premale plače.

Razvida se pa sedaj očitno kako spodkopana je agitacija velikih Nemcev na Kranjskem in slov. Štajerskem, kajti izgubili so odkar se je dvignila svobodomiselnost slovenska stranka, povod, s katerim so še prej marsikoga ujeli v svoje mreže. Edino na to, da so Slovenci mračnjaki, kateri hočejo hoditi le rakovo pot, opirali so se in marsikedo usel se jim je na limance; za to svetovala je „Tagespost“ že davno, naj ustanove kranjski Nemci liberalen kmetski list, po izgledu štajerskega „Volksbote“, a hvala bogu, prehiteli so jih narodnjaki naši in za to razvidajo že Nemci sami, da jim tudi med Slovenci ne raste pšenica več. Da je in bode „Tagespost“ vedno proti zedinjenju Slovencev v eno državno skupino, naravno je, kajti „v edinosti je moč“, in naši nasprotniki delali so in delajo še vedno po geslu „divide et impera“. Zato svetujejo Šta-

Jercem, Goričanom, Istranom, naj ne dovolje v zedinjenje, kajti pravijo, potem bo Slovenija gotovo „klerikalna“, kajti glava jej bode Kranjska. A mi smo si v svesti, da ravno v zedinjeni Sloveniji za mračnjaštvo ne bi bilo več tal, da ravno potem bi mogli še le uspešno delati na potu vsakovrstnega napredka, posebno, ako ne pozabimo nikdar svojih bratov, drugih Slovanov, in posebno Jugoslovanov, od katerih nas loči glede jezika tako mala in ozka meja, da bi lahko stopili z njimi v kolo in bi postali prav kulturni faktor.

**Od Videmske save** 31. avg. [Izv. dopis.] „Slov. Gospodar“ je v svojem zadnjem listu dne 28. avg., številka 35 prinesel dopis od sv. Lenarta v Slov. goricah, v katerem dokazuje, da je gosp. Roškar iz Drvanje c. k. namestniku baronu Kübecku pri njegovem obiskovanju v št. Lenartu priobčil željo, da bi se otroci na katoliški podlagi odredjevali, „sicer znajo grozni časi postati, če se bo po šolah neverstvo tako vcepljalo, kakor se je to zdaj počelo.“ Gospod Roškar! kdo pa vceplja neverstvo v otroška nježna srca? Mislite-li, če se otroci v zemljepisji in občini povestnici, o prirodopisji živalstva, rastlinstva in rudninstva, o fiziki itd. podučujejo, da je to že „neverstvo“? Mislite-li, če se otrokom v šoli pove, da repate zvezde, severna luč in druge nebeske prikazni ne značijo nikake „šibe božje“, nego vsega mogočnost in modrost božjo očitno kažejo, da je to že „neverstvo“? Mislite-li, če se otrokom v šoli pove, da coprnice nij in da neznajo toče delati in duhovni gospodje taistih preganjati ne morejo, in da zvonjenje, strel in kadenje z žegnanim lesom proti meglam nič ne pomaga, da je to že „neverstvo“? Dalje pravi dopis, da je gosp. Roškar c. k. namestniku tudi povedal, da nekateri učitelji berila celo drugače razlagajo, kakor je njihov zapopadek. To mu je menda kaka bedasta trejalka povedala, katerih je po slovenskih goricah vse „črno“, in katere navadno le po „božjih“ potih hodijo ter lenobo pasejo, končno pa po farovžih laži čez učitelje in svobodno misleče trosijo, da potem duhovni gospodje — joj mene! po prižnicah z rokami tolčejo ter tako sveto mesto z gradimi besedami in sicer v pričo otrok kot „kurbirji, pijanci, hudičevi najemniki“ itd. skrunjajo. Še drugih tacih prigodeb bi rad povedal, pa si jih ohranim za prihodnjic. Vprašam Vas tedaj, gospod Roška! kde se otroci več hudobije nauče, v cerkvi ali v šoli?

**Iz Novega mesta** 2. sept. [Izv. dop.] Eden tukajšnjih dopisnikov, ki je včeraj poročal o gg. oo. frančiškanih kot profesorjih na naši realni gimnaziji, pač nij dovolj podučen, ali je pa malo preoster o stvari, katero je, to lahko rečem, preveč strastno jemal pod svoje kritično pero. Zdi se mi, da jaz bolje in od bližje poznam dotične razmere za to naj mi bo dovoljeno, da dostavim nekaj besedi v popravo omenjenega dopisa. Čč. gg. frančiškani, kolikor jih tukaj službuje za profesorje, so razen treh, ki se za denašnja politična gibanja sploh ne brigajo, vsi drugi nedvomni rodoljubi slovenski. To vsigdar tudi kažejo v dejanji, in priliko pokazati se trdne narodne može imeli so zlasti letos, ko je neki tukajšnji že večkrat imenovani c. k. uradnik po špiceljsko ovajal enega učiteljev. Tačas so vsi frančiškani kot en mož stali tudi zoper ovaduhu priklonjenega

ravnateljja, kakor sem to čul iz čisto zanesljivega vira. Dalje si naši frančiškanski profesorji gotovo tudi prizadevajo, kolikor mogoče v narodnem duhu izobraževati novomeško gimnazijsko mladino. To se vé, da v tem jim je precejšnje spodtike baš naš gimnazijski, nemškutarski ravnatelj sam, ki je, bodi tudi povedano, celemu mestu jako nepriljubljena osoba. Le v tem, da naši frančiškanski profesorji niso kaj posebno navdušeni za pot, katero terja devetnajsto stoletje, da prispemo do „omike in svobode“, ima vaš včerajšnji dopisnik prav, pa to je ravno — oni imajo, radi ali neradi, — kute! Kaj jim torej hočete, vi hudomušni gospod dopisnik?

**Iz Gorenjskega** 1. sept. [Izv. dop.] V letošnjo kmetijsko šolo v Celovec je 10 kranjskih učiteljev poklicanih, in med njimi tudi g. Josip Tuma, učitelj v Radovljici, ki je bil že v kmetijski šoli na Dunaji, in ravno tako je v letošnjo napredovalno šolo v Ljubljano ena učiteljica in 21 učiteljev poklicanih, izmed katerih so pa tudi že eni učitelji pred par leti bili v omenjeni šoli. — Po mislih in željah več učiteljev bi bilo bolje da bi se k takim tečajem poslani učitelji bolj vrstili in da bi vsi na vrsto prišli, ne pa eni po večkrat, eni pa nobenkrat, saj so vsi nauka željni in so že tudi za sprejem v omenjene tečaje prosili. — Razpisani so tudi Metelkotovi darovi za učitelje, za katere je pa navadno veliko prosilcev, pa že tudi več takih, ki se ne upajo več prositi v strahu, da ne bode nič, ker nemajo nobene protekcije, na kar se veliko več gleda, nego na lepo zadržanje, slovensčino, sadjerejo i. t. d. Kdaj bomo vendar iz časov te krivične protekcije?

**Iz Sodražice** 1. sept. [Izv. dop.] Kakor vsaka reč, tako ima tudi županstvo našega očaka Grdina svoj konec. Začel je naš starokopitnež županovanje s tem, da je pri nedolžni priložnosti nekemu dijaku moč svojo župansko z debelim kolom čutiti dal, da je revež cele počitnice nedolžno trpel; končal je — se ve da prisiljen — svoj posel s tem, da je zapustil mešanico računov. — Sploh je bil naš oče Lušin velik prijatelj slovenskega časopisja, kar je posebno o raznih konfiskacijah „Slov. Naroda“ kazal, ko je vedno skrbel, da bi se mu konfiskaciji ušli list iz sohe našega „Bralnega društva“ ne izgubil, ter je celo sam ga v varstvo vzel. Ali nij to dobra duša in zvest prijatelj Fladungov, kateri pa zanj malo mara in ga je že sit do glave. — Očak Lušin bil je pa tudi poseben prijatelj šole ter nāgel v plačevanji in utrgovanji učiteljeve plače, kateri mu gotovo hvalo vé. Skrbel je namreč zmirom, da bi se vsaj tukaj srenjska blagajnica nekoliko oživela, katera je, kar on župani, prokletu osušena.

Ko ga je vendar enkrat že Fladung sit, ukaže mu novo volitev razpisati. In res, 1. avg. smo imeli volitev novega župana, katera se je kaj neredno vršila. Vse je kazalo, da dobimo v odbor nesposobne može ali celo nenarodne. Pritožba zoper to volitev je bila kmalu uslišana in kmalu bode druga volitev. Sedaj torej, vrli Sodražanje, pokažimo se narodne možake in volimo si župana, ki bode naroden, prebrisan in neodvisen mož, da ga ne bo — žena nadomestovala.

**Iz Hrvatskega** 30. avg. [Izv. dop.] Program središnjega kluba glasi po „Obzorovem“ izvoru tako-le: „V ta namen,

da se sprejme revidirana nagodba, kakor jo je kraljevinski odbor sedanjega hrv. sabora s sličnim odborom ogerskega sabora ustanovil, in v ta namen, da se doseže trajno pomirjenje med strankami v deželi: zložili so se podpisani saborski udje v središnji saborski klub. Njegova naloga je, izposlovati sprejetje revidirane nagodbe v saboru, ter s tem temelj položiti složnemu in vspešnemu saborskemu delovanju.“ — „V dosego tega svojega namena prisvoja si središnji klub v državopravnih vprašanjih, tičočih se dežel ogerske krone, tista načela, katera je saborska večina leta 1871 objavila v dunajske spomenici, in katera so tudi izrečena v onem memorandumu kluba hrvatskih zastopnikov na ogerskem saboru leta 1872, katerega je poslal Deakovemu klubu. Središnji klub bode državopravna načela Deakove stranke složno in solidarno z njo zastopal doma, v ogerskem saboru in v skupnih delegacijah.“ „Središnji klub bo delal na to, da se uvede in utrdi postavno javno življenje, da dežela dobi dobro in patrijotično upravo, ter da se javno življenje poboljša v vseh svojih slojevih. Središnji klub bo podpiral domačo avtonomno vlado, ako si bode znala s svojo sposobnostjo in s svojim patrijotizmom zaupanje naroda pridobiti.“ — „Udje sred. kluba se bodo zbirali v sestankih, katere klubov predsednik sklicuje.“ — „V teh sestankih posvetovalo in razpravljalo se bo o saborskih predmetih po tistem pravilnem redu in po tistem načinu, kakor se to godi v saboru samem.“ — „Udje sred. kluba so obvezani v državopravnih vprašanjih podvrči se sklepom klubne večine.“ — „Predloge in interpelacije, katere želi koji klubni ud pred sabor prinesiti, mora poprej klubu naznaniti.“ „Nove ude sprejema klub tajnim glasovanjem.“ „Podpisani udje obvežejo se, zvesto držati ta program, ter točno in vestno se ravnati po teh pravilih.“ Za predsednika sred. kluba je izbran grof Lad. Pejačević, za podpredsednika Jovan Živkovič, za poročevalca Vončina. Vpraša se: ima-li ta klub čvrste korenine v narodu, in s tem solidne pogoje za trajni obstanek? Na to vprašanje bo narod sam pri prihodnjih saborskih volitvah odgovoril. Tajiti se pa že denes ne more, da so v sredi kluba zelo različni elementi v eno testo skupaj zméseni. Kaj je sè Strosmajerjem? Njega še zmirom nij v Zagreb. Revidirano nagodbo so vsi naši regnikolarci razen njega podpisali. Strosmajerjeva nenavzočnost prigodom podpisovanja nij bila slučajna, nego valjda nakanjena. On je sicer revidirano nagodbo telegrafskim potom pripoznal, pa — podpisal je nij. To izgleda skoraj tako, kakor da se z dr. Račkim k dru. Makancu nagiblje! Kot kandidat za bana imenuje se denes grof Ladislav Pejačević. (! Ur.)

**Iz Ogorskega** 29. avg. [Izv. dop.] Med vsemi vam iz Ogorske in Hrvatske poslanimi dopisi se kaže, da bodem tikoma sedanje hrvatsko-ogerske nagodbe jaz imel pravo. Narodna stranka, ki je delala dozdej unijonistom ali magjarom oficijelno opozicijo, je prisilila zagrebške telegrame k molku, ker se je popolno v magjarski tabor preselila, boječa se, da bo brez tega ostala v saboru v manjšini. V več številkah vašega čislane lista sem dvomil, kar se tiče osob, oziroma njihovih antecedencij, ki so narodno stranko

zastopale pri regnikolarni deputaciji, kakor tudi zaradi lehkomišelnih kompromisov, ker iz njihovih del nisem mogel najti onega močnega značaja, ki ga je svoje dni v „Zatočniku“ na videlo stavila. V Zagrebu je baš nastal klub večine iz Rauchove in Mrazovičeve stranke, da bi bolj ali manj zadušil deželno avtonomijo. Magjari so momentano zopet zmagali; kako dolgo bode ta zmaga trajala, to je vprašanje časa. Skoraj že tisoč let trajajoči prepir med Jugoslovani in Magjari je zopet odložen, a nikakor končan. Doslednosti povestnice bodo kmalu pokazale svojo veljavo, da-li se hoče ali ne, ker se historične borbe in težave nikdar s kompromisom, še manj pa z vskokom narodnih moči k magjarski stranki ne dajo ozdraviti. Saj nij nihče branil udom narodne stranke, ki zastopajo regnikolarne stvari, izstopiti, ako so videli, da pri tem obravnavanju nij blagra za Hrvatsko. Magjari so zdaj ponosni na svoj vspeh, kako dolgo pa bo to trajalo, to je — vprašanje. Trud, one može, ki so do zdaj pri narodu vzivali veliko zaupanje, zase dobiti, in tako nezaupanje za bodoče poskušnje trositi v narod, se jim je za enkrat posrečilo. Hrvatska dobode zopet vlado à la Napoleon I., ki je dejal milanski deputaciji: „Sarete poveri, ma ben governati“ — revni boste, a dobro vladani. — Eksperiment, ki se je zgodil v Zagrebu, bode po okolnostih manj ali več časa trajal, a sporazumljenje je z njim čisto izključeno. Tisočletni boji se ne dajo končati, ako se nema popolno odkritosrčnega, medsobojnega mnenja. Da je veliki dijakovski vladika miren, daje P. Lloyd povod, da dela glose na-nj, in te glose kažejo mislečemu človeku jasno, da mora nekaj gnjilega v hrvatske državi biti. Po krščanskih geslih bi se sovražniki pač morali spraviti, a ima vedno take kristjane, ki spravo ukoristijo sebi, spravedljivca pa tlačijo.

### Domače stvari.

— (Praznovanje petindvajsetletnice odpravljenja tlake in desetine.) Iz Frankolovega blizu Vojnika na slov. Štajerskem se nam piše: Vsled članka v 199. številki „Slov. Naroda“ napravijo tukajšnji okoličani v nedeljo 7. sept. slovesnost na razvalinah starega gradu v Lindeku. Slovesnost se začne ob 4. uri popoldne. Zvečer se bodo zažgali kresovi in razlegal se bode strel iz razvalin. — Ker stoji lindeški grad na precej visoki gori, iz katere je lep razgled po celi krasni savinski dolini, proti Konjicam in dalje proti vzhodu, in ker je zgodovinsko imeniten, posebno oziroma vzajemnosti, ki je bila med njim in v bližnji ležečim razpalim samostanom Zajcem, nadejati se je, da nas tudi tuji gostje s svojo navzočnostjo počaste.

— (Šolsko poročilo narodne šole v Ljutomeru) o šolskem letu 1872-1873 nam kaže lep napredek te šole pod vodstvom nadučitelja g. Ivana Lapajnet. V poročilu nahajamo dva zanimiva spisa: „Ljutomer in njegova okolica. Krajepisna črtica,“ ino „Priateljska beseda starišem.“ Oboje spisal J. Lapajne. Na šoli podučujejo 4 učitelji in podučiteljica in ena učiteljica, gčna. Ema Toman-ova. Učni jezik na narodni šoli je slovenski; v 1. realki slovenski in nemški. Nemščina pa je bila v 3 višjih razredih narodne šole učni predmet. Kmetijstvo se je

v 3. in 4. razredu kot samostalen predmet podučevalo; na šolskem vrtu je zasajenih okolo 4000 jabelčnih in hruševih, 2 in 3 letnih divjakov, nekaj se jih je že pocepilo; sè svilorejo so se učitelji in učenci pečali. V ženskih ročnih delih so učenke lepo napredovale, učile so se tudi plesti, vesti itd. Z vsem je šolo obiskovalo 260 učencev in 173 učenk, 1. nižjo realko pa 13 učencev.

— (Vabilo.) Iz gornje savinske doline se nam piše: V nedeljo, dne 7. t. m. popoldne bode v Nazarjah pri g. Turnšku, na prostem, veselica šolske mladine in Mozirja, Rečice, in Nazarjev. Uljudno se vabijo vsi prijatelji napredovalne šole k tej veselici, posebno, ker nam je uže mnogo spoštovanih gospodov svoj prihod zagotovilo. Odbor.

— (Poziv.) Za Mandelčev spominek je nabralo dramatično društvo, katero hoče to stvar dovršiti, znesek 97 gld 50 kr, načrt za spominek in vse priprave so dogotovljene, manjka le še denarja. Zatorej se obrača odbor dram. društva do vseh rodoljubov, kateri hote še kaj darovati v ta namen, s prošnjo, naj svoje doneske blagovolijo poslati g. Dragotinu Žagarju, blagajniku dramatičnega društva.

Odbor dram. društva.

— („Zora.“) V 17. številki „Zore“ se nahajajo: Večerna. Jv. Jenko. — Prevodi ruskih pesnikov. Ivan Vesel. — Dalmacija. Hr. Fekonja. — Berač. Pr. Ogrinec. — V noternjoj Srbiji. A. S. — Drobnost. J. Pajk.

— (Romantično povest) si pripoveduje ves svet po Ljubljani že več dnij. Oni teden je namreč izginil od tod nemški profesor Perger, ki je učil kemijo na realki in dopisaval baje tudi v „Deutsche Ztg.“, ter bil med ustavaki povsod prvi kričač. Z njim (ki je komaj 27 let star in oženjen) je izginila tudi gospa M., mati več odrastelih otrok. Ta čudni ljubzenski par je šel baje v Ameriko.

— (Iz katoliško-političnega društva.) Nek star pisatelj, sicer pa velik filozof, je hodil k nekemu ljubljanskemu trafikantu, da bi tega tabakarja naučil ime podpisati. Tri dni je pisatelj učil trafikanta črko „P“, kake tri zopet „i“, zopet kake tri, ali še več, črko „r“, potem „n“, potem „a“, in koncem „t“, tako je hodil dober mesec k njemu, da je znal ta trafikant svoje ime — Pirnat — tako zapisati, da se sè silo čita. Neki dan pride učitelj ravno h kosilu. Gospod trafikant mu pomoli na vilicah kosček mesa, pisatelj pa ga vzame rekoč: „G'rad' recht flir einen hund!“ in ga v papir spravi. — Ta trafikant je Trakarjev Tomaž iz Bükovice, pred kakimi 20 leti pri grofu Blagaju pastir; potem je vzel neko farovško kuharico za ženo, zdaj pa je trafikant in hišni posestnik v Ljubljani, strašan nasprotnik „Sl. Naroda“, in velik govornik katoliškega društva. Kadar pobožnjaki tega društva hote „Slov. Narod“ kritizirati, pa Pirnatu, ki še brati ne zna, ušesa natrobijo, kak strašen „poštalen“ je „Narod“ in učenjak Pirnat potlej to od sebe da, kar so mu one kukovice vložile. — Toliko, da se bode vedelo, kako se za vse kritike teh katoliških Nepotrebnikov prav malo zmenimo.

### Razne vesti.

\* (Božja pota v duhu.) Zaradi večkratnih nesreč na italijanskih železnicah je dovolil papež italijanskim romarjem, naj napravijo božja pota v duhu v „trikrat desetih“ dneh. V prvih desetih romajo verni v duhu v sveto deželo, v drugih desetih v svetišča Italije, v tretjih desetih v svetišča tujih dežel. Tem romarjem so obljubljeni strašno močni

odpustki, pa jih bodo menda tudi kaj stali, ka-li?

\* (Nek ogersk poštar) je returniral list, na kateri je zapisal: „Adresat se je pred dvema leti obesil. Kje je zdaj, se ne vé.“

### Tržna poročila.

Iz Dunaja. Upamo, da so cene dospele svoj vrhunec, in da bodo same začele padati, če ne, bodo morale. Pšenice se je prodalo le 25000 vaganov, in dajati se je morala po 10 kr. cenejše, da so prišli kupci. Prodajala se je po 7 gld. kr., do 8 gld. 45 kr. Po reži se še vedno zelo povprašuje; a pripeljalo se je toliko tujega blaga, da so cene malo pale. Prodalo se je reži okolo 8000 vaganov po 6 gld. 10 kr., do 6 gld. 40 kr. Ječmena se je pripeljalo obilno, pa cene so bile tako visoke, da se ga je malo po 3 gld. 90 kr., do 4 gld. 55 kr. prodalo. Kupčija s koruzo nij skoraj imena vredna, podražila se je zopet za 10 kr. Ravno tako se je ovs malo prodalo, in tudi ta po 10 kr. cenejše, vagan po 11 gld. 90 kr., do 1 gld. 95 kr. Moke se je veliko izpečalo, po stalnih cenah.

Iz Pešte. Trg preteklega tedna je bil kaj slabo obiskan; zato so morali kupovalci boljše pšenico po 5 do 10 kr. dražje plačevati. Prodalo se je pšenice 10000 centov po 7 gld. 25 kr., do 7 gld. 30 kr. Reži se je prodalo okolo 10000 centov po 5 gld. 50 kr., do 5 gld. 60 kr. Ječmena se je veliko potrebovalo, zato se je prodalo brez overe vseh 10—12000 vaganov, ki so ga pripeljali. Koruze se je le prešičarjem in žganjarjem prodalo kakih 20000 vaganov po ceni preteklega tedna. Pšeno je bilo cent po 7 gld. Novi fižol se plačuje po 5 gld. 50 kr., stari po 5 gld.

### Poslano

„Slovenski Gospodar“ me v zadnji številki dolži, da „Slovenskemu Narodu“ „znanje laži“ dopisujem.

Jaz se z listom ne bi pečal, kateri od dobe, kar je poštenjak g. dr. Prelog uredništvo iz rok dal, kakor da bi znorel, najčisteje značaje slovenskega naroda nesramno napada, kateri tudi že nek čas moško osebo z vso strastjo, in brez vsega uzroka grdi. Ali „Slov. Gospodarja“ čitajo najbolj ljudje, kateri več verujejo, kakor mislijo, in tedaj mnogokaj za resnico vzamejo, kar jim ta list kvasi.

Ker pa si jaz svoje časti od nikogar, in pred nikomer ne dam ukrasti, imenujem pisatelja omenjenega članka lažljivca, „Slov. Gospodarja“ pa lažljivi in obrekljivi list, dokler mi ne dokaže, da sem katero koli laž v „Slovenski Narod“ pisal.

Na Ptuju, dne 1. septembra 1873.

Dr. Gregorič.

### Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

## Revalessière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalessière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodec, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, nadubo, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrogljavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, profin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne nahuhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalessière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati nití spati; nespečnost, slabost

in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalesciere, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.716.

Baden pri Dunaji, 14. julija 1871.

Dolgo sem se obotavljal, svoje ime kot javno spričevalo razglasiti; pa moja hvaležnost je vse pomislila premagala in iz celega srca spričujem na blagor vseh trpečih, da, ker moji ženi kakor tudi meni nij jed dišala, posebno jaz na bljevanje po jedi in hudi nespečnosti trpel, sva naposled, ko je zdravniška pomoč brez vspeha bila, k Vašej Revalesciere pribežala in zdaj po enomesečni rabi se kakor novorojena počutiva in se Vas hvaležno spominjava.

Hugo baron pl. Dunay, grajščak.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 12 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

### Javna zahvala.

Za izdavanje ljutomerskega „šolskega sporočila“ prejel sem od tukajšnjih gg. uradnikov in tržanov 31 gld. 40 kr.; pri šolski veselici so tukajšnje gospe otrokom postregle z dobrim kruhom, mesom in vinom. Tem šolskim prijateljem izrekam v imenu razve seljene mladine prisrčno zahvalo.

V Ljutomeru, 1. sept. 1873.

J. Lapajne, nadučitelj.

## Služba

občinskega pisarja združena se službo organista

v litijemem trgu. — Kdor bi prosil za to službo, mora slovenskega jezika umen, ter izurjen biti v občinskih zadevah; zraven pisarije bode mu naloga, ob nedeljah in praznikih orglati pri božji službi v litijemem podružnici. Plača je 230 gld. na leto. Poleg tega mu je bira prosta. Prositelji naj se osobno ali pismeno oglasijo pri županu litijemem do 15. septembra 1873.

V Litiji 2. septembra 1873.

(233—1) Alojz Kobler, župan.

Ces. kralj. dvorni puškar v Mariboru



Ivan M. Erhart,

priporočaja: (91—9)

Puške dvocevke od spredaj za nabijati iz železa od 12 gld. do najvišje cene.	
puške dvocevke od spredaj za nabijati iz svila (drot) 18 " " " "	
Lefauchaux (lefošé) iz svila od 30 " " " "	
Lancaster (lénka-ster) iz svila od 44 " " " "	
Revolverje 8 " " " "	
Pistole dvocevke 2 gld. 50 kr.	
" enocevne 1 " 30 "	

### Tujci.

3. septembra.

Evropa: Lukič z gospo, Burgstaller iz Reke. — Lozi iz Trsta. Pri Elefantu: Lenc z gospo, Pfeifferer z gospo iz Dunaja. — Brgeti s sestro iz Trsta. — Supan iz Reke. — Gospa Greavec iz Benetk. Pri Mallét: Lenk od Kisle vode. — Roner iz Krškega. — Hauptman iz Dunaja. Pri Zamorci: Grubar iz Koroškega. — Charlota Henj iz Trsta. — Ivančič iz Metlike. — Randalc z gospo iz Laškega. — Nikolavc iz Gradca. — Potočnik iz Ljubljane.

## Tržne cene

v Ljubljani 3. septembra t. l.

Pšenica 7 gl. 20 kr.; — reč 4 gl. 80 kr.; — ječmen 3 gld. 60 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 70 kr.; — prosó 3 gl. 60 kr.; — koroza 4 gl. 40 kr.; — krompir 2 gl. 30 kr.; — fižol 5 gl. 20 kr. — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 34 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 32 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 85 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 7 gld. 20 kr.; — mehka 5 gl. 20 kr.

## Dunajska borza 3. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . . .	69 gld.	80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . . .	73	75
1860 drž. posojilo . . . . .	100	75
Akcije narodne banke . . . . .	974	—
Kreditne akcijske . . . . .	241	75
London . . . . .	111	40
Napol. . . . .	8	90
C. k. cekini . . . . .	—	—
Srebro . . . . .	105	90

# Pred sleparstvom se svari!



Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupititi, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, dokaz najstrogeje solidnosti!

## Neverjetno, pa resnično!

**Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl.** švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cveticami emailirana, prav elegantna in po niski ceni, koristna za vboga in bogate, z enoletno garancijo.

**Za 9, 10, in 11 gl.** prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etujem, ključem in šletnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

**12 in 15 gl.** velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšo delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

**Za 15 in 18 gl.** se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etujem, medaljonom in šletnim garantilnim listom.

**Samo 12 in 15 gl.** srebrna cilindrična ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

**Samo 15 ali 20 gl.** prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

**Samo 13 gl.** prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etujem in garantilnim listom.

**Samo 14 gl.** taista, znamenito finejša, z orijentalnim kašipotem.

**Samo 16 ali 17 gl.** prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistem talmi-zlatu: te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

**Samo 13 gl.** prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrična, nove fazone, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

**Samo 14 ali 17 gl.** celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

**Samo 18 in 20 gl.** prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejšo emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

**Samo 18 ali 20 in 25 gl.** najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etujem in garantilnim listom vred.

**Samo 20 in 25 gl.** srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

**Samo 23, 25 in 27 gl.** zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

**Samo 30, 35 in 40 gl.** prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

**Samo 35, 45 in 50 gl.** prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

**Samo 60, 75 in 100 gl.** fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

**Samo 200—300 gl.** pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugega razglašene ure ceneje.

### Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1 1/2, gl. 3, 5 do 10 gl.

### Pismena naročila

se na pošto povzete ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzete na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje. Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visocini časa.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

**Philipp Fromm,**

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(176—8)

## Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch,** Berlin, Luisenstrasse 45. (255—88)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.